

Υπουργείο Δικαιοσύνης
Ηνωμένων Πολιτειών

Ομοσπονδιακό Γραφείο
Ερευνών

Αρ.Φακ. 205-NK-2057320
Υπηρεσία

Νομική

Πρεσβεία
Ηνωμένων Πολιτειών

Αθήνα, Ελλάδα

25 Μαΐου 2017

Γενική Εισαγγελέας Ελένη Τουλουπάκη

Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ελλάδας

Ανώτατο Δικαστήριο

Εισαγγελία

Κ.Λοουκάρος 14

Αθήνα, Ελλάδα 11522

Σχετ.: NOVARTIS

Κυρία Τουλουπάκη,

Στο πλαίσιο αμοιβαίας προσπάθειας κατά την διεξαγωγή της παράλληλης έρευνας για διαφθορά που αφορά την φαρμακευτική εταιρία Novartis, θα θέλαμε να σας παρέχουμε τις κάτωθι πληροφορίες:

Με την επιφύλαξη τυχόν (ειδικής) πρόβλεψης ή κατόπιν χορήγησης αδείας από το Αρχηγείο του Ομοσπονδιακού Γραφείου Ερευνών, οι πληροφορίες του παρόντος εγγράφου προορίζονται μόνο για πληροφοριακούς και καθοδηγητικούς σκοπούς και δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν από την Κυβέρνησή σας σε

οι εσδήποτε ποινικές διαδικασίες ούτε να προωθηθούν σε άλλη Κυβέρνηση, πρόσωπο ή οντότητα ή να χρησιμοποιηθούν σε ανοιγείσες ποινικές διαδικασίες (περιλαμβανομένης αλλά όχι μόνο σε σχέση με επίσημη ποινική διαδικασία ή απευθείας επαφή με τα προαναφερόμενα πρόσωπα ή οντότητες ή τους συνεργάτες τους) έχοντας ως βάση τις πληροφορίες του παρόντος εγγράφου.

Novartis Ελλάδα

Η Novartis AG είναι μία διεθνής εταιρία υγειονομικής περίθαλψης που παρέχει φαρμακευτική και εξωχρηματιστηριακά προϊόντα υγιεινής σε περισσότερες από 180 χώρες. Η Novartis έχει διαρθρωθεί με βάση το Δίκαιο της Ελβετίας, με το επιχειρηματικό της κέντρο τοποθετημένο στη Βασιλεία της Ελβετίας. Η Novartis εξέδωσε και παρακρατά έναν αριθμό χρεογράφων δημόσιας διαπραγμάτευσης εγγεγραμμένων σύμφωνα με το Section 12 (b) του Νόμου Περί Συναλλαγών Κινητών Αξιών του 1934, που πωλούνται στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης. Η Novartis είναι εκδότης υπό την έννοια του Νόμου περί Πρακτικών Διαφθοράς στην Αλλοδαπή.

Η Novartis δραστηριοποιείται στην Ελλάδα αποκλειστικά μέσω των θυγατρικών της, συμπεριλαμβανομένης της Novartis (Ελλάδα) S.A.C.I. (Novartis Ελλάδα), που έχει έδρα στη Μεταμόρφωση στην Αθήνα. Μεταξύ άλλων υπηρεσιών, η Novartis στην Ελλάδα διευθύνει τις πωλήσεις και τις δραστηριότητες προώθησης των φαρμακευτικών προϊόντων της στην Ελλάδα. Η NVG είναι μία εξολοκλήρου υπαγόμενη στην Novartis θυγατρική

και αποτελεί την μεγαλύτερη φαρμακευτική και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης εταιρία με ετήσια κέρδη που αγγίζουν τα 524 εκατ. \$.

Περίπου στις 23 Αυγούστου 2016 το Ομοσπονδιακό Γραφείο Ερευνών ενημερώθηκε από τους νομικούς του Υπουργείου Δικαιοσύνης των ΗΠΑ αναφορικά με καταγγελία που υπεβλήθη στο SEC σχετιζόμενη με δωροδοκία ή ανάρμοστες πληρωμές σε αλλοδαπούς αξιωματούχους και ελαττώματα εσωτερικών ελέγχων/βιβλίων και στοιχείων της NVG.

Μεταξύ του 2008 και του 2014 τουλάχιστον, η NVG από και μέσω των εργαζομένων της, πρακτόρων και θυγατρικών, προσέφερε και κατέβαλε ανάρμοστες δωροδοκίες σε αλλοδαπούς αξιωματούχους στην Ελλάδα, συμπεριλαμβανομένων ρυθμιστών, γιατρών και παρόχους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που εργάζονται για την Ελληνική δημόσια διοίκηση, σε σχέση με τις ελληνικές της δραστηριότητες.

Κατά τη διάρκεια λειτουργίας αυτού του σχεδίου δωροδοκίας, η NVG έδωσε ή προκάλεσε την πληρωμή εκατομμυρίων δολαρίων σε αλλοδαπούς αξιωματούχους επίσκοπώ απόκτησης ή διατήρησης δραστηριότητας στην Ελλάδα. Αυτές οι πληρωμές αποσκοπούσαν, για παράδειγμα, να επηρεάσουν ρυθμιστικές και τυπικές αποδοχές, την κοστολόγηση φαρμάκων, αποφάσεις αγοράς, αποφάσεις συνταγογράφησης και τα αποτελέσματα κλινικών δοκιμών σε σχέση με φάρμακα που παρασκευάζονται από την Novartis και πωλούνται στην Ελλάδα. Για παράδειγμα, φάρμακα που κατασκευάζονται από την Novartis ήταν τα: Aclasta,

Diovan, Exelon, Exforge, Extavia, Foradil, Galvus, Eucreas, Gilenya, Onbrez, Stalevo, Trileptal και Xolair. Υπό το διεθνές σύστημα κοστολόγησης, η Ελλάδα αποτελεί σημείο αναφοράς της κοστολόγησης φαρμάκων για τουλάχιστον άλλες 29 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Αυστρίας, του Βελγίου, της Ισπανίας, της Τουρκίας, της Βουλγαρίας, της Τσέχικης Δημοκρατίας, της Εστονίας, της Ουγγαρίας, της Ιταλίας, της Γερμανίας, της Ρουμανίας, της Σλοβακίας, της Φινλανδίας, της Αλβανίας, της Μακεδονίας, της Ρωσίας, της Βραζιλίας, του Μεξικό, της Σαουδικής Αραβίας, του Μπαχρέιν,, του Κουβέιτ, του Ιράν, της Αλγερίας, του Ομάν, της Βολιβίας, της Νότιας Κορέας, της Ιορδανίας, της Αιγύπτου και της Νέας Ζηλανδίας. Το σχέδιο δωροδοκίας της Novartis στην Ελλάδα επέφερε έσοδα εκατοντάδων εκατομμυρίων στην Novartis και οι καταγγέλλοντες υποστηρίζουν πως το σχέδιο εξακολουθεί να εφαρμόζεται μέσα στη Novartis.

Οι καταγγέλλοντες (στο εξής C1 και C2) είναι και οι δύο Έλληνες πολίτες και παρείχαν την ακόλουθη πληροφόρηση: ο C1 προσελήφθη από την Novartis Ελλάς S.A.C.I. (NVG) περίπου τον Ιούνιο του έτους 2008 έως τον Οκτώβριο του έτους 2014 ως Διευθυντής Επικοινωνίας και Συλλογικής Ευθύνης. Με αυτή την ιδιότητα ο C1 ήταν υπεύθυνος για τα μέσα και τις δημόσιες σχέσεις και πρωτοβουλίες πρόσβασης στην αγορά στην Ελλάδα. Ο C1 συνήθως εργαζόταν με κατώτερους ειδικούς μέσα στην NVG, συμπεριλαμβανομένων ειδικών υπεύθυνων για αύξηση της προσβασιμότητας της NVG στην αγορά συνταγογράφησης φαρμάκων στην Ελλάδα, στην ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών μέσων και προώθησης.

Ο C2 προσελήφθη από την NVG (και εργαζόταν εκεί) περίπου από τον Νοέμβριο του έτους 2006 μέχρι και τον Μάρτιο του έτους 2013, πρώτα ως Αντιπρόσωπος Πωλήσεων και αργότερα αναβαθμίστηκε σε Διευθυντή Πωλήσεων Πρώτης Γραμμής. Και υπό τις ανωτέρω δύο ιδιότητες, ο C2 ήταν υπεύθυνος για την επέκταση του δικτύου πωλήσεων για μία ποικιλία σκευασμάτων της Novartis στην Ελλάδα. Περίπου τον Μάρτιο του έτους 2013, ο C2 μετέφερε στο Τμήμα (generic) της Novartis τον Sandoz, όπου απασχολήθηκε σε διάφορες θέσεις, συμπεριλαμβανομένου του Διευθυντή Περιφερειακών Πωλήσεων. Ο C2 εγκατέλειψε την εταιρία περίπου τον Δεκέμβριο του έτους 2014.

Οι ευθύνες και των δύο καταγγελλόντων τους τοποθετούσαν σε εξαιρετική θέση εκ της οποίας είχαν πρόσβαση και γνώση σε αποδεικτικό υλικό αναφορικά με δωροδοκίες που έλαβαν χώρα από πλευράς της NVG σε αλλοδαπούς αξιωματούχους στην Ελλάδα, περιλαμβάνοντας μεταξύ άλλων εσωτερικά e-mail της Novartis, παρουσιάσεις με PowerPoint, καταστάσεις που χρησιμοποιούνται κατά τη διερεύνηση ισολογισμών (διαγράμματα λογαριασμών καθολικού) και σε άλλα έγγραφα αφορώντα το σχέδιο της NVG το σχετιζόμενο με τις δωροδοκίες κυβερνητικών αξιωματούχων σε αντάλλαγμα της συνταγογράφησης προϊόντων της Novartis, καταστάσεις περιέχουσες ονοματεπώνυμα, ποσά και ημερομηνίες καταβολών σε συγκεκριμένους κυβερνητικούς αξιωματούχους και καταστάσεις εμφανίσεως αυξημένες καταβολές σε εταιρίες μέσω ενήμερωσης που χρησιμοποιούνταν για ξέπλυμα χρήματος επί σκοπώ δωροδοκίας κυβερνητικών αξιωματούχων. Έγγραφα σχετικά

με τις συμβάσεις που η NVG προσδοκούσε να συνάψει ή να διατηρήσει ως αποτέλεσμα των παράνομων δωροδοκιών διατηρούνταν επίσης

Κατά την σχετική περίοδο τα φαρμακευτικά σκευάσματα της Novartis προωθούνταν στην Ελλάδα από την θυγατρική της Novartis στην Ελλάδα, την NVG. Στην Ελλάδα λειτουργεί ένα εθνικό σύστημα υγείας όπου η κυβέρνηση ρυθμίζει την παραγωγή, διάρθρωση αδειών και πώληση των συνταγογραφούμενων φαρμάκων. Η Ελλάδα διοικεί το εθνικό σύστημα υγείας της μέσω διαφόρων υπουργείων, αρχών και διευθύνσεων (.....) και δη:

-Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΜοΗ), που επιβλέπει όλα τα προγράμματα υγειονομικής περίθαλψης και τους προμηθευτές στην Ελλάδα. Εθνικός Οργανισμός για τις Προβλέψεις Υγειονομικών Υπηρεσιών (ΕΟΠΥΥ) και Υπηρεσία του ΜοΗ, επιβλέπουν την υγειονομική αποζημίωση στην Ελλάδα.

-Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΜοΙ) το οποίο διαχειρίζεται την ασφαλιστική κάλυψη και την κοστολόγηση των φαρμάκων υπό το Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης της Ελλάδος. Υπηρεσία για τις δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης και ασφάλισης υγείας (ΥΠΕΔΥΦΚΑ), ένα τμήμα του προαναφερόμενου Υπουργείου, που προϊστάται της διαχείρισης της κοστολόγησης φαρμάκων για το Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης.

-Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων (ΕΟΦ) ρυθμίζει την βιομηχανία υγειονομικής περίθαλψης στην Ελλάδα. Είναι αρμόδιος για την έκδοση αδειών,

αποδοχές φαρμάκων, συμμόρφωση και καθορισμό τιμών αποζημίωσης για ιατρικές υπηρεσίες και συνταγές φαρμάκων. Ο ΕΟΦ λειτουργεί σε συνδυασμό (συνεργασία) με το Ταμείο Κοινωνικής Ασφάλισης στην κατανομή αποζημίωσης σε ιατρικούς και φαρμακευτικούς παραγωγούς, γιατρούς, φαρμακοποιούς, νοσοκομεία και άλλους παρόχους υγειονομικής περίθαλψης.

Περίπου από το 2008 έως το 2014, η NVG μέσω των απασχολούμενων σε αυτή και των μεσιτών, παρείχε πληρωμές τοις μετρητοίς και διεθνή ταξίδια σε καίριους (με σημαντική επιρροή) κυβερνητικούς παράγοντες στην Ελλάδα που κατείχαν ανώτερη θέση στην ελληνική κυβέρνηση (διοίκηση) συμπεριλαμβανομένων και των ελληνικών φορέων ιατρικής περίθαλψης. Η πληρωμή από την NVG τοις μετρητοίς και άλλα αντικείμενα (παροχές) αξίας προοριζόντουσαν να επηρεάσουν τους ανώτερους αξιωματούχους ώστε να αποκτήσουν ή να διατηρήσουν δραστηριότητα όπως κανονιστικές και τυπικές αποδοχές, ευνοϊκή κοστολόγηση φαρμάκων, αποφάσεις φαρμακευτικής αγοράς, αποφάσεις συνταγογράφησης και επιρροή στα αποτελέσματα κλινικών δοκιμών.

Κατά την προρρηθείσα χρονική περίοδο (2008-2014), σύμφωνα με τους δύο μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος, ανώτεροι διοικητικοί αξιωματούχοι στην Ελλάδα, που παρέλαβαν παράνομες δωροδοκίες από την NVG, είναι, μεταξύ άλλων, και οι ακόλουθοι:

-Νίκος Μανιαδάκης, ανώτερος σύμβουλος στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και

Κοινωνικής Αλληλεγγύης και συνεργάτης στην
Ενική Σχολή Δημόσιας Υγείας.

-Ανδρέας Λοβέρδος, πρώην Υπουργός Υγείας.

-Δημήτριος Λιντζέρης, μέλος του Ελληνικού
Κοινοβουλίου και πρώην Πρόεδρος του ΕΟΦ.

-Γεώργιος Πατούλης, Δήμαρχος Αμαρουσίου,
Δ/ντής του Εθνικού Δικτύου Υγιών Πόλεων του WHO,
Πρόεδρος του Ελληνικού Διαδημοτικού Φορέα
Δομών Υγείας για Τοπικές Αρχές, και Πρόεδρος του
Ιατρικού Συλλόγου της Αθήνας.

-Ευστράτιος Χατζηχαραλάμπους, ανώτερος
αξιωματούχος στο Υπουργείο Υγείας και
Πρόεδρος του Ελληνικού Οφθαλμολογικού
Συνδέσμου.

-Ιωάννης Κυριακόπουλος, σύμβουλος στο
Υπουργείο Υγείας στον Τομέα Κοστολόγησης
Φαρμάκων και αποζημίωσης και διευθυντής στην
Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας.

-Κυριάκος Σουλιώτης, σύμβουλος στο
Υπουργείο Υγείας, Πρύτανης του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου, πρώην αξιωματούχος στο
Υπουργείο Υγείας και πρώην αντιπρόεδρος του
ΕΟΠΠΥ.

-Ιωάννης Στουρνάρας, διοικητής της Τράπεζας
της Ελλάδος και πρώην Υπουργός Οικονομικών.

-Μαρία Καπετανίδου, επικεφαλής του
Τμήματος Συνταγογράφησης και μέλος της
Επιστημονικής Επιτροπής του ΕΟΦ.

-Αντώνιος Αυγερινός, Πρόεδρος του Ερυθρού
Σταυρού και πρώην επικεφαλής του φαρμακείου

του Νοσοκομείου Γεώργιος Γεννηματάς, ενός δημοσίου νοσηλευτικού ιδρύματος στην Ελλάδα.

-Μαρία Γείτονα, καθηγήτρια Οικονομίας της Υγείας στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Πρόεδρος και ιδρυτής του Ελληνικού Τμήματος του Διεθνούς Φορέα Φαρμακοοικονομίας (HELSPOR) και

-Παρασκευή Σακκά, Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Άνοιας και Νόσου Alzheimer, Πρόεδρος του Εθνικού Φορέα Δράσης για την Άνοια και τη Νόσο Alzheimer του Υπουργείου Υγείας.

Προς διευκόλυνση και συγκάλυψη των ανωτέρω πληρωμών, η NVG ξέπλενε τα χρήματα μέσω διαφόρων εταιριών μέσω μαζικής ενημέρωσης και διαφήμισης στην Ελλάδα. Αρχής γενομένης από το έτος 2009, η NVG κατέβαλε χρήματα παραπάνω από την αγοραία αξία ώστε να διαφημίσει σε νόμιμα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Ελλάδα και σε κάποιες περιπτώσεις αγόραξε διαφημίσεις σε μέσα μαζικής ενημέρωσης που δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για το ξέπλυμα χρημάτων της NVG. Οι εταιρίες μέσω μαζικής ενημέρωσης και οι διαφημιστικές που λάμβαναν χρηματικά ποσά από την NVG γενικά κρατούσαν το 1/3 του συνόλου του πληρωτέου ποσού και επέστρεφαν το υπόλοιπο στην NVG για τον σκοπό δωροδοκίας κρατικών αξιωματούχων.

Ο Κωνσταντίνος Φρουζής, απόφοιτος του Dartmouth College, πρώην Αντιπρόεδρος και Επικεφαλής του Τμήματος Επικοινωνίας, Πρόσβασης στην Αγορά, Επιχειρηματικής Ανάπτυξης και Αδειοδότησης για την NVG, ήταν υπεύθυνος για την ολοκλήρωση του σχεδίου δωροδοκιών και

ξέπλυματος χρήματος. Ο Φρουζής προσελήφθη από την NVG περίπου τον Μάρτιο του 2007 και παρέμεινε μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2015. Είναι τώρα ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρίας CRETA FARMS στην Ελλάδα. Όσο ήταν στην NVG, ο Φρουζής εκπονούσε ετήσια σχέδια και πλάνα για τα μέσα ενημέρωσης και διαφήμισης για λογαριασμό της NVG, συγκαλύπτοντας τις δωροδοκίες ως πληρωμές σε εταιρίες μέσω μαζικής ενημέρωσης και διαφημιστικές εταιρίες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η NVG αγόραζε διαφημιστικό χώρο σε ιστοσελίδες που δεν υφίστατο καν. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κάθε ετήσιο σχέδιο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και διαφήμισης αποστειλλόταν και εγκρίνετο από την Novartis.

Οι εταιρίες μέσω μαζικής ενημέρωσης και διαφήμισης που ξέπλεναν χρήμα για την NVG ήταν και οι:

-Βουλκίδης ΜΜΕ, ένα ελληνικό γκρουπ μέσω μαζικής ενημέρωσης που ανήκε και διοικούταν από τον Εμμανουήλ Βουλκίδη. Το κορυφαίο προϊόν του είναι μία οντότητα πολυμέσων που ονομάζεται 'MEDIA DEVELOPMENTS'. Η NVG ξέπλενε χρήματα αγοράζοντας διαφημίσεις σε περιοδικά που ανήκαν ή διευθύνονταν από την Βουλκίδης ΜΜΕ ή την MEDIA DEVELOPMENTS. Αρκετά από τα έντυπα αυτά δημιουργήθηκαν αποκλειστικά για το ξέπλυμα χρήματος της NVG.

-Ήθος ΜΜΕ, ένας όμιλος ΜΜΕ, συσταθείς και διοικούμενος από τον Κωνσταντίνο Ουζούνη. Τα προϊόντα του περιλαμβάνουν το περιοδικό ΧΡΗΜΑ, την εβδομαδιαία εφημερίδα ΧΡΗΜΑ, το περιοδικό ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ, την εβδομαδιαία εφημερίδα ΑΣΦΑΛΙΣΗ, την

ιστοσελίδα Insuranceworld.gr, την ιστοσελίδα Moneyconferences.com και virus.com.gr.

-Μαυρίκος ΜΜΕ, ένα ελληνικό γκρουπ ΜΜΕ, περισσότερο γνωστό για την εφημερίδα ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ. Ανήκε και διοικούνταν από τον Παναγιώτη Μαυρίκο, ο οποίος πρόσφατα συνελήφθη από τις ελληνικές αρχές με τις κατηγορίες του ξεπλύματος χρήματος και της εκβίασης. Τον Ιούνιο του 2016, εξεργάγη το αυτοκίνητο του κ.Μαυρίκου, προξενώντας τον θάνατό του. Η 'Μαυρίκος ΜΜΕ' δημιούργησε ψευδείς ιστοσελίδες προς διευκόλυνση του σχεδίου ξεπλύματος χρήματος της NVG. Ένας σημαντικός αριθμός ιστοσελίδων, για τον οποίο η NVG αγόραζε διαφημίσεις, δεν υπήρχε ποτέ. Για παράδειγμα, την 1^η Οκτωβρίου 2014 η Novartis πλήρωσε 6.140 Ευρώ για μία διαφήμιση στην 'ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ', εφημερίδα του Μαυρίκου με εύρος 800 αντιτύπων. Παρόμοιες διαφημίσεις σε ακόμη μεγαλύτερες εφημερίδες όπως ΤΟ ΒΗΜΑ με εύρος άνω των 1000 αντιτύπων κοστίζει μόνο 3.000 Ευρώ.

-Healthday (και άλλες σχετιζόμενες επιχειρήσεις), μία ελληνική εταιρία ΜΜΕ, που ανήκει στον Ευθύμιο Κτενίδη και περιλαμβάνει εφημερίδες και ιστοσελίδες που αφορούν υγιεινή διατροφή και ομορφιά. Ο γιος του Φρουζή, ο Δημήτριος Φρουζής, δούλεψε για την ως άνω εταιρία από το 2011 έως το 2014. Τον Ιούνιο του 2011 ο Κτενίδης ξεκίνησε μία νέα έκδοση τον Πλανήτη των Media, που γεννήθηκε αποκλειστικά για το ξέπλυμα χρήματος για την NVG. Χαρακτηριστικά, η Novartis έκανε σημαντικές καταβολές στη Media Planet υπό τον μανδύα της αγοράς

διαφημίσεων παρόλο που δεν είχε καμία κυκλοφορία ή εγχώρια αναγνωσιμότητα.

Η NVG ξέπλυνε σημαντικά χρηματικά ποσά μέσω εταιριών ΜΜΕ και διαφήμισης. Για παράδειγμα, μεταξύ της 28 Δεκεμβρίου του έτους 2009 έως και τον Μάιο του έτους 2014, η NVG μόνο μέσω της Βουλκίδης ΜΜΕ ξέπλυνε 1.049.160 Ευρώ. Η NVG παρέλαβε 433.000 Ευρώ, από τα χρήματα που διοχετεύθηκαν, τα οποία ο Φρουζής προώθησε σε κρατικούς αξιωματούχους στην Ελλάδα. Επιπροσθέτως, περίπου τον Φεβρουάριο του έτους 2014, η NVG ξέπλυνε τουλάχιστον 51.411.72 Ευρώ μέσω της Βουλκίδης ΜΜΕ, της Healthday και Μαυρίκος ΜΜΕ επίσκοπώ δωροδοκίας κρατικών αξιωματούχων, συμπεριλαμβανομένου του Γεωργίου Πατούλη, ο οποίος χρησιμοποίησε την επιρροή του προς υποστήριξη της διαρκούς ισχύος της Novartis σε διοικητικές θέσεις.

Η NVG έγινε η πρώτη εταιρία παραγωγός φαρμάκων στην Ελλάδα βάσει των πωλήσεων φαρμακευτικών προϊόντων το 2011, ενώ το 2008 είχε καταταγεί τρίτη. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι τα μόνα φάρμακα που έτυχαν εγκρίσεως στην Ελλάδα από το έτος 2003 έως και το 2013 ήταν αυτά που παρασκευάζονταν από την Novartis. Η NVG ωφελούνταν ως εξής:

-Το 2010 ο Ανδρέας Λοβέρδος, Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης εισήγαγε δύο νέα σκευάσματα της Novartis: το επιτυχημένο σκευάσμα Gilenya και μία δεύτερη έκδοση του φαρμάκου Tasigna, μέσω μίας ταχείας διαδικασίας αποδοχής και κοστολόγησης, παρά την εφαρμογή ενός προαγράμματος αποταμίευσης που είχε τεθεί σε εφαρμογή.

-Το 2009, η NVG επένδυσε περίπου 157,940 Ευρώ σε διαφημίσεις σε εταιρίες ΜΜΕ που ανήκαν στον Ευθύμιο Κτενίδη, Κωνσταντίνο Ουζούνη και στην Βουλκίδη ΜΜΕ, κάποιες εκ των οποίων δεν υπήρχαν. Η NVG έλαβε 75,000 Ευρώ από τα ξεπλυμένα χρήματα, που ο Φρουζής κατέβαλε στον Νίκο Μανιαδάκη (του Υπουργείου Υγείας) κατά το έτος 2009 ώστε να αυξηθούν οι αποδόσεις δαπανών για τα φάρμακα της Novartis και να αποκτήσουν αθέμιτο πλεονέκτημα σε ρυθμιστικά θέματα.

-Το 2012 η NVG κατέβαλε 20,000 Ευρώ στον Ανδρέα Λοβέρδο, τα οποία ξεπλύθηκαν μέσω Ιατρικής Ανάπτυξης, ώστε να παρεμποδισθεί ένα φαρμακευτικό ανταγωνιστικό σκεύασμα από αντικατάσταση του Lucentis(που παρασκεύαζε η Novartis) από το να αποτελέσει την βασική θεραπεία για οφθαλμική χρήση.

Περαιτέρω, ενώ οι άλλοι παρασκευαστές φαρμάκων είχαν μείωση στην απόδοση δαπανών από τους κρατικούς αξιωματούχους κατά την επίμαχη χρονική περίοδο λόγω της οικονομικής κρίσης, τα φάρμακα που παρασκεύαζε η Novartis είτε κυμαίνονταν στα αυξημένα επίπεδα αποζημίωσης ή μειώνονταν πολύ λιγότερο σε σχέση με τις μειώσεις που υφίσταντο οι ανταγωνιστές τους. Κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, το παράρτημα της Novartis στην Ελλάδα, έκανε καταβολές σε Έλληνες αξιωματούχους ώστε να διασφαλίσει τα επίπεδα αποζημίωσης για τα φάρμακα της Novartis, περιλαμβάνοντας τα Exelon, Tasigna, Ilaris, Xolair, Menveo, Extavia, Gilenya, Exforge, Signifor, Tobi Podhaler, Jakani, Bexsero και Votubia. Για παράδειγμα:

-Το 2014, η NVG κατέβαλε 53,000 Ευρώ στην Παρασκευή Σακκά ώστε να αυξήσει την τιμή του

Exelon, ένα φάρμακο παρασκευασθέν από την Novartis για θεραπεία της νόσου Alzheimer, από 90% σε 100% αποζημίωση.

-Το 2014 η NVG δωροδότησε τον Λιντξέρη ώστε να προσδώσει ανώτερο καθεστώς τιμολόγησης σε προϊόντα της Novartis όπως τα Xoterna Breezhaler, Tovonor Breezhaler, Seebri Breezhaler, Ultibro Breezahaler, Tasigna, Tobi Podhaler, Optaflu, Onbrez Breezhaler, Jakavi και Signifor.

Επί σκοπώ δωροδοκίας κρατικών αξιωματούχων με χρήματα που ξεπλένταν μέσω εταιριών ΜΜΕ και διαφημιστικών εταιριών, η NVG δωροδοκούσε αξιωματούχους με το πρόσχημα καταβολών σε μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, συμβουλευτικές εταιρίες και άλλους οργανισμούς, που ανήκαν ή διοικούνταν από Έλληνες κρατικούς αξιωματούχους, συμπεριλαμβανομένων κρατικών αξιωματούχων σε ελληνικούς φορείς ιατρικής περίθαλψης. Η Novartis γνώριζε και επιδοκίμαζε τις πληρωμές σε αυτούς τους οργανισμούς. Για παράδειγμα το 2013 και το 2014 η NVG κατέβαλε 45,000 Ευρώ στην Ελληνική Οφθαλμολογική Εταιρία. Ο Ευστράτιος Χατζηχαράλαμπος, ανώτερος αξιωματούχος στο Υπουργείο Υγείας και πρόεδρος της Ελληνικής Οφθαλμολογικής Εταιρίας ήταν ο πραγματικός δικαιούχος αυτών των πληρωμών και χρησιμοποίησε την επιρροή του ώστε να διασφαλίσει ότι το Lucentis, ένα σκεύασμα της Novartis, θα λάβει αυξημένη τιμή στην Ελλάδα.

Περίπου από το έτος 2008 έως το 2014, η NVG μέσω των απασχολούμενων σε αυτή και των μεσιτών, παρείχε χρηματικά ποσά και άλλα αντικείμενα αξίας σε δημόσια νοσοκομεία, περιλαμβανομένων ιατρών και άλλων παρόχων υγείας που

διορίσθηκαν στην Ελλάδα. Οι πληρωμές τοις μετρητοίς της NVG και τα λοιπά αντικείμενα αξία προοριζόντουσαν να επηρεάσουν τους κρατικούς αξιωματούχους να συνταγογραφούν φάρμακα της Novartis, να παρέχουν επίσημους καταλόγους των νοσοκομείων και να χρησιμοποιήσουν την επιρροή τους ώστε η Novartis να αποκτήσει αθέμιτο επιχειρηματικό πλεονέκτημα.

Η NVG συγκάλυπτε τις παράνομες πληρωμές (δωροδοκίες) με πολλούς τρόπους. Αρχικά, η NVG...

Η NVG επέλεγε νοσοκομεία και ιατρούς για να συνταγογραφούν τα φάρμακα της Novartis. Επέλεγε τα νοσοκομεία και τους ιατρούς με βάση την αξιολόγηση των επιπέδων συνταγογράφησης. Η ψευδής ΦΑΣΗ 4 των κλινικών δοκιμών σκοπό είχε να επηρεάσει τα νοσοκομεία και τους ιατρούς ως προς την συνταγογράφηση φαρμάκων της Novartis στο μέλλον. Για παράδειγμα:

-Το 2009 και το 2010, η NVG κατέβαλε σε δημόσια νοσοκομεία στην Ελλάδα 1.319.000 Ευρώ για την διεύθυνση των κλινικών δοκιμών της ψευδούς ΦΑΣΗΣ 4 για διάφορα προϊόντα της Novartis όπως τα Extavia, Extelon Patch, Exforge, Foradil, Galvus, Eucreas, Xolair και Trileptal. Η NVG υπολόγισε την οικονομική απόδοση αυτών των κλινικών δοκιμών περίπου στα 3.355.830 Ευρώ. Η NVG κατέβαλε 100.000 Ευρώ σε ανώτατους ιατρούς μέσω της δοκιμής του EXPLOIT, μίας ψευδούς κλινική δοκιμής. Το τμήμα της Novartis στην Ελλάδα κατένειμε το ποσό των 100.000 Ευρώ μεταξύ 100 ανώτατων ιατρών με βάση παρελθούσες συνταγογραφήσεις ως κίνητρα για μελλοντικές συνταγογραφήσεις προϊόντων της Novartis στην Ελλάδα.

Περίπου από τον Οκτώβριο του 2010 έως και τον Ιανουάριο του 2011, η NVG πραγματοποίησε 534 καταβολές συνολικά πάνω από 752,228 Ευρώ σε γιατρούς σε δημόσια νοσοκομεία επί σκοπώ διεύθυνσης των κλινικών δοκιμών της ΦΑΣΗΣ 4 για τα Exforge, Galvus, Rasilez, Exelon και άλλα φάρμακα.

Το 2011 η NVG πλήρωσε σε άλλους 44 ιδιώτες γιατρούς ένα σύνολο 87,630 Ευρώ για να διευθύνουν τις κλινικές δοκιμές της ψευδούς ΦΑΣΗΣ 4 για το Onbrez.

Το 2012, η NVG κατέβαλε σε δημόσια νοσοκομεία το ποσό των 400,000 Ευρώ για να διευθύνουν τις κλινικές δοκιμές της ΦΑΣΗΣ 4 του Gilenya. Η NVG υπολόγισε την οικονομική απόδοση περίπου στα 1,028,000 Ευρώ.

Μεταξύ της 12 Ιανουαρίου του 2012 και της 29 Νοεμβρίου του 2012, η NVG πραγματοποίησε τουλάχιστον 221 πληρωμές σε 212 γιατρούς συνολικά 338,847.94 Ευρώ για να διευθύνουν τις κλινικές δοκιμές της ΦΑΣΗΣ 4 για μία ποικιλία φαρμάκων της Novartis, όπως τα Affinitort, Cubicin, Diovan, Exelon, Exforge, Gilvec, Ilaris, Lucentis, Neoral, Rasilez, Stalevol, Tassigna και Xolair.

Δεύτερον, η NVG έκανε πληρωμές σε γιατρούς και διοικητές νοσοκομείων που διοριζόντουσαν για να συμμετέχουν σε διεθνή συνέδρια, σεμινάρια και άλλα γεγονότα, μαζί με πολυτελή διαμονή, γεύματα και ψυχαγωγία. Η NVG επέλεγε γιατρούς και διοικητές βάσει προηγηθεισών συνταγογραφήσεων και την δυναμική για καιρικές μελλοντικές συνταγογραφήσεις. Για παράδειγμα, το 2008 και το 2009, η Novartis κατέβαλε 2,998,000 Ευρώ σε ιατρούς που είχαν προσληφθεί σε δημόσια νοσοκομεία για

παρακολούθηση εθνικών και διεθνών συνεδρίων. Αυτές οι πληρωμές σκοπό είχαν να επηρεάσουν τους γιατρούς ως προς την συνταγογράφηση φαρμάκων της Novartis όπως τα Aclasta, Diovan Exelon Patch, Exforge, Extavia, Foradil, Galvus, Eucreas, Onbrez Breezhaler, Stalevo, Trileptal και Xolair. Η NVG υπολόγισε την οικονομική απόδοση περίπου στα 37,288,810 Ευρώ. Επιπλέον, το 2011 η Novartis κατέβαλε 22,800 Ευρώ σε ιατρούς σε δημόσια νοσοκομεία για παρακολούθηση του Εθνικού Συνεδρίου Καρδιοπάθειας, του Συνεδρίου Παγκοσμίου Asthma και COPD και του Σεμιναρίου Ευρωπαϊκής Έρευνας. Αυτές οι πληρωμές σκοπό είχαν να επηρεάσουν τους γιατρούς ως προς την συνταγογράφηση του φαρμάκου της Novartis Onbrez.

Τρίτον, η NVG πλήρωσε εκατομμύρια Ευρώ σε γιατρούς σε δημόσια νοσοκομεία ως έξοδα συμβουλών, αμοιβές, δωρεές, έξοδα διαλέξεων, έξοδα γνωμοδότησης, ώστε να επηρεάσουν αυτούς και τους συνεργάτες τους ως προς την συνταγογράφηση φαρμάκων της Novartis. Για παράδειγμα, το 2009 η NVG κατέβαλε τουλάχιστον 595,000 Ευρώ σε γιατρούς σε δημόσια νοσοκομεία στην Ελλάδα προκειμένου να επηρεάσουν τους γιατρούς ως προς την συνταγογράφηση του φαρμάκων της Novartis όπως τα Extavia, Exelon Patch, Exforge, Aclasta, Galvus, Eucreas, Xolair, Stalevo, Trileptal και Foradil. Η NVG υπολόγισε την οικονομική απόδοση περίπου στα 6,073,600 Ευρώ.

Τέταρτον, η NVG (μέσω του τμήματος Marketing) συνέταξε ψευδή ερωτηματολόγια ασθενών για να συγκαλύψει πληρωμές σε γιατρούς σε δημόσια νοσοκομεία με σκοπό την αύξηση συνταγών για τα προϊόντα της. Η NVG παρείχε στους γιατρούς τα ερωτηματολόγια των ασθενών και πλήρωνε τους γιατρούς για κάθε ερωτηματολόγιο που

επέστρεφαν. Για παράδειγμα, το 2009, η NVG κατέβαλε 3,285,000 Ευρώ σε γιατρούς που επέστρεψαν ερωτηματολόγια σε σχέση με συγκεκριμένα φάρμακα της εταιρίας, όπως τα Diovan, Rasilez, Exelon Patch, Exforge, Extavia και Stalevo. Η NVG υπολόγισε την οικονομική απόδοση από αυτές τις πληρωμές στα 19,633,700 Ευρώ.

Πέμπτον, η NVG κατέβαλε χρήματα σε γιατρούς σε δημόσια νοσοκομεία ώστε να διευθύνουν ψευδείς θεματικές ομάδες. Η NVG επέλεγε τους γιατρούς βάσει προηγηθεισών συνταγογραφήσεων ως κίνητρα για να συνταγογραφούν προϊόντα της Novartis στο μέλλον και να πείσουν ιατρούς με χαμηλότερες συνταγογραφήσεις να συνταγογραφήσουν στο μέλλον. Για παράδειγμα το 2009 η Novartis πλήρωσε το λιγότερο 1,101,000 Ευρώ σε γιατρούς με υψηλό ποσοστό συνταγογραφήσεων στην Ελλάδα για να αυξήσουν μέσω συνταγών την πώληση προϊόντων της Novartis, όπως τα Diovan, Exelon Patch, Exforge, Foradil, Gavlus, Eucreas και Xolair. Η NVG υπολόγισε την οικονομική απόδοση από αυτές τις πληρωμές στα 7,849,000 Ευρώ.

Έκτον, η NVG κατέβαλε χρήματα σε ιατρούς σε δημόσια νοσοκομεία με τον μανδύα των συμβουλευτικών εξόδων για εργασία προώθησης και marketing. Για παράδειγμα, το 2009, η Novartis δαπάνησε το λιγότερο 4,255,000 Ευρώ για πληρωμές σε ιατρούς ώστε να αυξηθεί η πώληση των προϊόντων της όπως τα Aclasta, Diovan, Exelon Patch, Extavia, Galvus, Eucreas, Stalevo και Xolair. Η NVG υπολόγισε την οικονομική απόδοση από αυτές τις πληρωμές στα 25,166,300 Ευρώ. Στην ίδια κατεύθυνση, το 2012 η Novartis δαπάνησε το λιγότερο 400,000 Ευρώ σε πληρωμές σε γιατρούς για δραστηριότητες marketing και προώθησης με σκοπό

την αύξηση των πωλήσεων του Onbrez. Η NVG
υπολόγισε την οικονομική απόδοση από αυτές τις
πληρωμές στα 1,270,000 Ευρώ

Με Τιμή

Αριστείδης Παπαδάκος

Νομική Υπηρεσία

Πρεσβεία Ηνωμένων

Πολιτειών, Αθήνα